

Sygn. akt VII U 86/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lutego 2019 r. w Warszawie

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 14 listopada 2018 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

J. B. w dniu 17 grudnia 2018 r. wniósł odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji w/w organu rentowego z dnia 14 listopada 2018 r., nr: (...) wnosząc o jej zmianę poprzez uznanie, że nie podlega on obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 15 marca

1999 r. do dnia 23 stycznia 2015 r. oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Odwołujący wskazał, że założył działalność gospodarczą pod firmą (...)

a wykreślenie jej z Centralnej Ewidencji i Informacji Gospodarczej nastąpiło w dniu

27 stycznia 2015 r. Niezależnie od powyższego stwierdził, że wykonywał ją jedynie przez pierwsze dwa lata, ponieważ uzyskiwał wtedy przychód oraz składał deklarację do Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych będąc płatnikiem VAT. Ubezpieczony podniósł, że po 2001 r. nie wykazywał żadnej aktywności związanej z działalnością gospodarczą, którego czynnikiem był pogarszający się stan jego zdrowia. W jego ocenie nie wykonywał żadnych czynności, nie zatrudniał pracowników i nie zaczął poszukiwać kontrahentów (k. 3-4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 stycznia 2019 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ k.p.c. oraz o zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organ rentowy wskazał, że w wyniku przeprowadzonego postępowania stwierdził, iż odwołujący jako osoba prowadząca działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia 15 marca 1999 r. do dnia 23 stycznia 2015 r. Jego zdaniem wydana decyzja jest zasadna, ponieważ z posiadanych informacji wynika, że ubezpieczony zgłosił prowadzenie działalności gospodarczej w w/w

okresie i nie zawiesił jej wykonywania. Oddział podniósł również, że wpis w Centralnej Ewidencji o Działalności Gospodarczej został wykreślony w dniu 27 stycznia 2015 r. z datą zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej od dnia 23 stycznia 2015 r. W jego ocenie prowadzenie działalności gospodarczej potwierdzają również złożone przez odwołującego zeznania podatkowe za lata 1999-2001, w których wykazano kwotowe rozliczenia. Organ rentowy podkreślił, że nie zostało w sposób jednoznaczny wykazane, aby ubezpieczony po 2001 r. nie prowadził działalności gospodarczej (k. 10-11 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 17 września 2018 r. wszczął wobec J. B. postępowanie z urzędu w sprawie ustalenia okresu podlegania przez niego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (akta ZUS).

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej, odwołujący prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w W. w okresie od dnia 15 marca 1999 r. do dnia 23 stycznia 2015 r. Wykreślenie wpisu z rejestru nastąpiło w dniu 27 stycznia 2015 r. Przedmiotem wykonywania działalności gospodarczej były pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane (k. 6 a. s.).

Zgodnie z pismem Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 20 marca 2018 r. odwołujący zgłosił prowadzenie działalności gospodarczej w okresie od dnia 15 marca 1999 r. do dnia 23 stycznia 2015 r., której nie zawiesił oraz złożył zeznania podatkowe z tego tytułu za lata 1999-2001 wykazując rozliczenia kwotowe (akta ZUS).

Zgodnie z kartą informacyjną dotyczącą leczenia szpitalnego odwołujący przebywał w (...) Szpitalu (...) z siedzibą w W. w okresie od dnia 3 sierpnia 2011 r. do dnia 11 sierpnia 2011 r., gdzie rozpoznano niedoczynność tarczycy w przebiegu choroby H., nadciśnienie tętnicze, otyłość, hiperlipidemię mieszaną, stłuszczenie wątroby, hiperurykemię, chorobę zwyrodnieniową prawego stawu biodrowego oraz podwichnięcie w prawym stawie biodrowym (k. 7-8 a. s.).

T. K. zna ubezpieczonego od czasów szkoły podstawowej i spotykał się z nim kilka razy do roku. Jeden raz był świadkiem sytuacji, gdy odwołujący kilka lat temu zbierał druty w celu sprzedaży ich na złomie. Odwołujący miał problemy ze zdrowiem, które uległo poprawie 5 lat temu. Ubezpieczony zgłosił zawieszenie działalności gospodarczej w 2015 r. Po 2001 r. odwołujący nie rozliczał się z Urzędem Skarbowym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Odwołujący przeszedł operację w 2011 r., na skutek której korzystał z rehabilitacji przez ponad roczny okres czasu. Ubezpieczony nie występował do organu rentowego o jakiegokolwiek świadczenia (zeznania świadka T. K. i odwołującego, k. 21-23 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 14 listopada 2018 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy stwierdził, że J. B. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 15 marca 1999 r. do dnia 23 stycznia 2015 r. Jego zdaniem odwołujący opłacał składki na ubezpieczenia społeczne od podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres od marca 1999 r. do maja 1999 r., zaś na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od marca 1999 r. do maja 1999 r., od lipca 2011 r. do września 2011 r., od listopada 2011 r. do grudnia 2011 r., od marca 2012 r. do sierpnia 2012 r. oraz od października 2012 r. do grudnia 2012 r. Organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, której nigdy nie zawiesił, rozliczał się z Urzędem Skarbowym wykazując rozliczenia kwotowe za lata 1999-2001. Oddział uznał,

że w spornym okresie czasu odwołujący podlega ubezpieczeniom społecznym, gdyż dokonał wykreślenia działalności gospodarczej z Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej dopiero w dniu 23 stycznia 2015 r., a ponadto po 2011 r. składał dokumenty rozliczeniowe i opłacał składki za część miesięcy. Dodatkowo podkreślono, że w okresie

od dnia 15 marca 1999 r. do dnia 23 stycznia 2015 r. prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej było dla odwołującego jedynym tytułem do objęcia go ubezpieczeniami społecznymi (akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych, a także w części w oparciu o zeznania świadka T. K. i odwołującego. Zdaniem Sądu powołane dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne i wzajemnie się uzupełniają. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd uznał również za wiarygodną treść zeznań jedynie w zakresie, w jakim ustalony został stan faktyczny. Twierdzenia ubezpieczonego, jakoby faktycznie od 2001 r. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej pozostają gołosłowne. Zeznający w sprawie świadek co prawda potwierdził taki stan faktyczny, jednak zaznaczył, że wie o tym jedynie z relacji ubezpieczonego. Świadek, pomimo kilkukrotnych spotkań z ubezpieczonym w ciągu roku, wskazał, że odwołujący w ogóle nie prowadził działalności gospodarczej, co jest sprzeczne | z zebrany materiał dowodowy. W związku z tym jego zeznania w tym zakresie nie zasługiwały na uwzględnienie. Mając powyższe na uwadze również nie można było objąć walorem wiarygodności zeznań ubezpieczonego w zakresie niewykonywania działalności gospodarczej po 2001 r., gdyż ta okoliczność nie została potwierdzona dowodami zebranymi w sprawie.

W związku z tym Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

(...) Oddział w W. z dnia 14 listopada 2018 r., nr: (...) jako niezasadne podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie spór sprowadzał się do rozważania, czy odwołujący prowadził działalność gospodarczą w okresie od dnia 15 marca 1999 r. do dnia 23 stycznia 2015 r. oraz, czy z tego tytułu podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność.

Na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

W myśl art. 11 ust. 2 ustawy, dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy.

Jak stanowi art. 12 ust. 1 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

W świetle art. 13 pkt 4 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach: osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Definicję działalności gospodarczej zawiera art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r.

o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2168), który stanowi, że jest to zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Podkreślić należy, że obowiązek ubezpieczenia powstaje z mocy prawa m.in.

w sytuacji prowadzenia działalności gospodarczej. Zgodnie z linią orzecniczą Sądu Najwyższego, obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą, a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2008 r., sygn. akt II UK 94/08, z dnia 21 czerwca 2001 r., sygn. akt II UKN 428/00, z dnia 11 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 105/04, z dnia 25 listopada 2005 r., sygn. akt I UK 80/05 z dnia 30 listopada 2005 r., sygn. akt I UK 95/05, z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III UK 133/06).

W niniejszej sprawie organ rentowy opierał swoje rozstrzygnięcie na kilku kwestiach, które nie były kwestionowane przez odwołującego w toku postępowania sądowego. Oddział dysponował wpisem w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,

z którego wynika, że odwołujący w spornym okresie czasu nie dokonał wyrejestrowania ani zawieszenia działalności gospodarczej. Sąd doszedł do przekonania, że organ rentowy na mocy art. 6 k.c. był zobowiązany do przedstawienia dowodów, które będą potwierdzać,

iż przedsiębiorca prowadził działalność gospodarczą. „Obowiązek udowodnienia okoliczności, zgodnie z ogólnymi regułami wynikającymi z art. 6 k.c., spoczywa na organie rentowym, który jest uprawniony i jednocześnie zobowiązany do wykazania fikcyjności tytułu ubezpieczenia.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 sierpnia 2015 r., sygn. akt III AUa 1073/14). Sąd zważył, że organ rentowy przedstawił stanowisko, które świadczyło o prowadzeniu działalności gospodarczej przez odwołującego. Ubezpieczony podkreślał, że po 2001 r. nie prowadził działalności gospodarczej, jednak przeczy temu materiał dowodowy w niniejszej sprawie. Organ rentowy wskazywał, że odwołujący również po 2001 r. opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne związane z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej. Z informacji zgromadzonych w Oddziale wynika,

że odwołujący opłacał składki za okres od marca 1999 r. do maja 1999 r., od lipca 2011 r.

do września 2011 r., od listopada 2011 r. do grudnia 2011 r., od marca 2012 r. do sierpnia 2012 r. oraz od października 2012 r. do grudnia 2012 r. Tej okoliczności ubezpieczony nie kwestionował, tak więc Sąd uznał ją za wiarygodną w kontekście dokonanego rozstrzygnięcia. Na tej podstawie należy wskazać, że ubezpieczony podejmował pewne czynności, które były w sposób jednoznaczny powiązane z prowadzoną przez niego pozarolniczą działalnością gospodarczą. Czynności te są logicznie ze sobą powiązane mając na uwadze okoliczność, zgodnie z którą przez okres 15 lat działalność gospodarcza stanowiła jedyny tytuł do objęcia odwołującego ubezpieczeniami społecznymi.

Odwołujący w toku postępowania nie zdołał uprawdopodobnić, że po 2001 r. nie prowadził działalności gospodarczej. Domniemanie faktyczne, wynikające z faktu zarejestrowania działalności gospodarczej, może być obalone wszelkimi środkami dowodowymi, toteż możliwe jest ustalenie zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej, mimo nie wykreślenia jej z ewidencji działalności gospodarczej

i w konsekwencji uchylenie obowiązku ubezpieczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia

7 stycznia 2014 r., sygn. akt I UK 252/13). Organ rentowy przedstawił logiczne argumenty wskazujące, że odwołujący faktycznie prowadził działalność gospodarczą. W związku z tym ciężar udowodnienia faktów został nałożony na ubezpieczonego. Odwołujący pozostał bierny w toku postępowania sądowego, ponieważ wniósł jedynie o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka, który nie dysponował żadnymi konkretnymi informacjami dotyczącymi rzekomego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. Należy mieć na uwadze, że ubezpieczony nie wnosił o przesłuchanie osób, z którymi spędzałby większość czasu lub które dysponowałyby jasną i precyzyjną. Dodatkowo okoliczności związane z pogorszającym się stanem jego zdrowia nie skutkują stwierdzeniem, że w istocie nie prowadził działalności gospodarczej. Jak wynika z materiału dowodowego, ubezpieczony miał operację w 2011 r., po której przechodził jedynie okres roku rekonwalescencji. W tym okresie czasu odwołujący miał możliwość zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej, czego nie uczynił. Zamiast tego J. B. opłacał wtedy składki na ubezpieczenie

zdrowotne. W związku z tym problemy zdrowotne ubezpieczonego nie stanowiły same w sobie okoliczności, dla której należałoby go wyłączyć z ubezpieczeń społecznych. Również nieopłacanie składek do Urzędu Skarbowego oraz brak rozliczenia PIT nie świadczy o braku prowadzenia działalności gospodarczej. W konsekwencji odwołujący nie wykazał za pomocą dostępnych środków dowodowych podnoszonego stanowiska.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie:(...)

(...)